

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 5014200585
Dátum vydania rozhodnutia: 10.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5014200585.5

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobcu: J., nar. XX.XX.XXX0, bytom V.V., zastúpeného JUDr. Zuzanou Kvakovou, advokátkou so sídlom J.M.Geromettu 146/1, Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, za účasti B., r. č. XXXXXXXXXXXX., bytom A., o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej číslo 8732-3/2014-BA zo dňa 21.02.2014, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20Scud/43/2014-135 zo dňa 18. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20Scud/43/2014-135 zo dňa 18. októbra 2016 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej číslo: 8732-3/2014-BA zo dňa 21.02.2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej právo na náhradu trov konania pred správnym súdom a právo na náhradu trov kasačného konania v rozsahu jednej pätiny.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 20Scud/43/2014-135 zo dňa 18. októbra 2016 zamietol žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej číslo: 8732-3/2014-BA zo dňa 21. februára 2014. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Preskúmaním zákonnosti postupu a rozhodnutí správnych orgánom mal správny súd za preukázané, že Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava, ako správny orgán príslušný podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod I zákona číslo 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v spojení s § 210 ods. 1 citovaného zákona vydala dňa 12. septembra 2011

rozhodnutie č. 700-0327/2011-23, ktorým prvostupňový správny orgán rozhodol tak, že žalobcovi nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti (podľa slovenskej legislatívy) dňom 15. apríla 2010. Na odvolanie žalobcu Sociálna poisťovňa, ústredie ako odvolací orgán (žalovaná) podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila. Správne orgány tak rozhodli na základe vykonanej kontroly Sociálnou poisťovňou, pobočkou Trnava, vykonala dňa 07.07.2011 fyzickú kontrolu priamo v sídle zamestnávateľa, ktorú mal zamestnávateľ uvedenú vo výpise zo živnostenského registra. Kontrolou bolo zistené, že sídlo zamestnávateľa je v rodinnom dome, v ktorom sa však nenachádza žiadna prevádzka, v ktorej by mohli zamestnanci vykonávať prácu a v čase kontroly nebol v mieste podnikania prítomný zamestnávateľ ani žiadny jeho zamestnanec. Ku kontrole neboli predložené žiadne doklady, ktoré by preukazovali, že zamestnávateľ prideloval zamestnancom prácu počas trvania pracovnoprávneho vzťahu a že zamestnanci na území SR prácu skutočne vykonávali. Konštatoval, že zistené skutočnosti nepreukazujú splnenie kritérií na uznanie miesta sídla zamestnávateľa uvedené vo výpise zo živnostenského registra, naviac keď zamestnávateľom nebola ani vedená evidencia dochádzky. Z pracovných zmlúv zamestnancov, ktorí majú bydlisko výlučne v Poľskej republike, správny orgán zistil, že zamestnávateľom ustanovený pracovný čas je 40 hodín týždenne a dohodnutá dĺžka pracovného času je 1/8 z pracovného času, hrubá mzda zamestnanca bola 40,- Eur mesačne. Zamestnávateľ žalobcu bol oboznámený s obsahom vypracovanej správy o vykonaní kontroly vypracovanej dňa 14.07.2011, bol vyzvaný na predloženie relevantných dôkazov preukazujúcich výkon práce zamestnancov na území SR. Zamestnávateľ predložil štvrtročné správy o vykonaní práce, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Iné doklady ako objednávky od slovenských subjektov na internetové školenia realizované na Slovensku, faktúry za vykonané služby, certifikáty zamestnávateľa, resp. zamestnancov, objednávky a faktúry na výučbu obchodnej angličtiny, či iné činnosti realizované zamestnancami na území SR, zamestnávateľ nepredložil ani po následnej výzve. Žalovaný konštatoval, že reálny výkon činnosti zamestnancov na území SR, ani splnenie podmienok na určenie miesta podnikania, nebol v konaní preukázaný, preto konštatoval, že žalobcovi povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti na území SR od 15.04.2010 ani nevzniklo. Poukázal na potvrdenie (oznámenie) inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS Opole, v zmysle ktorého sa na žalobcu, ktorý má sídlo v Poľskej republike, kde vykonáva aj činnosti SZČO, vzťahuje od 15.04.2010 poľské zákonodarstvo, z čoho vyplýva, že účastník konania (žalobca) od uvedeného dátumu podlieha systému sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike. Žalovaný dňa 10.12.2013 tento návrh poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia akceptoval. V súlade s čl. 16 (4) vykonávacieho nariadenia bolo žalobcovi definitívne určené poľské zákonodarstvo.

3. Správny súd preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovanej podľa § 172 až § 225 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorú právnu úpravu citoval, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku orgánov a podľa čl. 11 ods. 1 a 3, čl. 13 ods. 1 a 3, Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 833/2004 z 19. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia z dôvodu súbehu poistení žalobcu 2/ ako samostatne zárobkovo činné osoby vykonávajúcej takúto činnosť v odlišných členských štátoch. Vykonaným dokazovaním zistil, že zamestnávateľovi žalobcu - B. - GM CONZULTING, s miestom podnikania Buková 22 (do 24.11.2011), následne Palárikova 76, Čadca, IČO: 45 506 108 (ďalej len „zamestnávateľ žalobcu“) dňom 02.06.2012 zaniklo živnostenské oprávnenie v celom rozsahu, tak ako vyplýva z výpisu zo živnostenského registra vedeného Okresným úradom Čadca, odbor živnostenského podnikania, živnostenský register č. 250-29211 zo dňa 23.09.2014. Zánikom živnostenského oprávnenia zamestnávateľ žalobcu stratil status zamestnávateľa vymedzený v § 7 zákona č. 461/2003 Z.z., v dôsledku čoho už nemôže realizovať povinnosti, ktoré by ako zamestnávateľ žalobcu mal v súvislosti s účasťou žalobcu na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti, aj za obdobie keď zamestnanecký pomer u žalobcu podľa predloženej pracovnej zmluvy mal trvať. Poľská inštitúcia ZUS v Jasle v súlade s článkom 16 (2) nariadenia (ES) č. 987/2009 informovala dňa 7. decembra 2012 v liste č. 130000/A1/2012/UBS, ktorého prílohou bolo aj Potvrdenie o právnych predpisoch sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na držiteľa podľa Nariadenia EÚ 883/04 a 987/09 (PD A1), že V. od 1. decembra 2010 do 30. apríla 2011 podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Žalovaná s uplatňovaním legislatívy Poľskej republiky súhlasila.

4. Podľa názoru správneho súdu, aplikovať nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 (ďalej len „základné nariadenie“) a jeho čl. 11 (1) vo väzbe na čl. 13 ods. 3 ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a čl. 14 - 16 je možné iba v prípade, keď osoba vykonáva činnosť zamestnanca ako aj činnosť SZČO v dvoch členských štátoch. V posudzovanej veci žalobca vykonáva SZČO v Poľskej republike (čo nebolo v konaní sporné), z vykonaného dokazovania v správnom konaní nebolo preukázané, že by reálne, fakticky žalobca vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa B. - GM CONZULTING, s miestom podnikania Buková 22 (ďalej len „zamestnávateľ“, „označený zamestnávateľ“), ktorého miesto podnikania bolo na území SR.

5. Po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov z dôvodov uvedených v žalobe správny súd dospel k záveru, že žalobe predložené listinné dôkazy, nepreukazujú konkrétne vykonávanie prác, keď mal žalobca od 15.04.2010 vykonať práce promotéra internetových školení, a podľa tvrdenia R. S., obsiahnutého v správe o vykonaní kontroly, mal žalobca vykonať práce promotéra vyučovania obchodnej angličtiny, čo nenapĺňa obsah činnosti, ktoré promotér vykonáva. Promotér (z anglického promotion - podpora, propagácia značiek, výrobkov, akcií a ďalších) je osoba, ktorej úlohou je zviditeľniť určitý produkt, značku alebo službu a urobiť ich pre zákazníkov atraktívnejšie a viditeľnejšie, často má podporiť ich predaj a v neposlednej rade zvýšiť prestíž a všeobecné povedomie o samotnej značke, či už výrobku alebo služby. Úlohou promotéra nemôže byť len fyzické odovzdávanie vizitiek rôznych firiem, bez ďalšieho. Podanie a registrácia prihlášky však nie je dôkazom o skutočnom (reálnom) vzniku pracovného pomeru žalobcu u zamestnávateľa. Tento záver vyplýva aj z ustanovení § 15 ods. 1 písm. a/, § 19 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktoré upravujú podmienky dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a povinného nemocenského poistenia, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý žalobca v konaní nepreukázal.

6. Krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu základného nariadenia - čl. 13 (3), nakoľko nebol preukázaný reálny súbeh činností žalobcu ako SZČO na území Poľskej republiky a zamestnanca na území SR, keď nebolo preukázané, že žalobca vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch tak, ako predpokladá čl. 13 (3) základného nariadenia. Uvedené ustanovenia základného nariadenia predpokladajú skutočný, existujúci súbeh dvoch činností (zamestnanie a SZČO vykonávané v odlišných členských štátoch), len táto skutočnosť môže zakladať postup podľa základného nariadenia (čl. 13 (3)) a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia).

7. Krajský súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je súladné s ustanovením § 209 ods. 1 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z., vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a obsahuje v súlade s cit. zákonom predpísané náležitosti.

8. Žalobkyňa nemala v konaní úspech, nevzniká jej preto právo na náhradu trov konania, pri aplikácii § 167 ods. 1 SSP a contrario, súd jej preto náhradu trov konania nepriznal, ostatným účastníkom konania (žalovanému a ďalšiemu účastníkovi) trovy konania nevznikli, a preto ani o ich náhrade súd nerozhodoval, navyiac nezistil dôvody pre aplikáciu § 168 a § 169 SSP.

II.

9. Proti rozsudku správneho súdu žalobca podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. Navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

10. Zhodne s dôvodmi žaloby na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej poukázal na neprimerané použitie čl. 11 ods. 2 písm. a/ základného nariadenia a spochybňovanie pracovnej zmluvy dôvodiac tým, že uvedený článok nebol aplikovateľný na prejednávajúcu vec, nakoľko sťažovateľ nevykonával len prácu na vlastný účet v Poľsku ale aj závislú prácu ako zamestnanec na Slovensku od 15. apríla 2010, čo v konaní preukázal dôkazmi, ktorými ako zamestnanec disponoval: pracovná zmluva, štvrt'ročné správy o vykonaní prác. Z dôvodu súbehu výkonu SZČO v Poľsku a zamestnanca na Slovensku mal sťažovateľ za to, že sa voči nemu uplatňuje výlučne čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, čo však žalovaný nerešpektoval.

11. Žalovanému a správneému súdu vytýkal, že sa v rámci svojich rozhodnutí nevysporiadal so záznamom o vykonaní kontroly dňa 14. júla 2011 u GM CONZULTING, ktorého súčasťou ako príloha je „Správa o kontrole“, ktorý je podľa názoru sťažovateľa podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia. Krajský súd porušil zákon tým, že nesprávne právne vec posúdil, keď nezákonným spôsobom vyhodnotil podklad rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a to záznam v zmysle § 246 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, pričom krajský súd polemizoval o reálnosti vykonávania práce sťažovateľa ako zamestnanca. Z obsahu záznamu ako podkladového rozhodnutia správneho orgánu nevyplýva, že by práca sťažovateľa pre vtedajšieho zamestnávateľa za kontrolované obdobie vykonávaná nebola. Pri posudzovaní statusu sťažovateľa ako zamestnanca mal krajský súd vychádzať z definície „činnosti ako zamestnanec“ v zmysle § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

III.

12. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila písomne. S dôvodmi uvedenými v kasačnej sťažnosti nesúhlasila a navrhla rozsudok správneho súdu potvrdiť.

13. Opätovne poukázala na aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, kde pre aplikáciu nariadenia musí byť splnených niekoľko iných podstatných náležitostí, ako je napr. aj reálny výkon činnosti zamestnanca na území Slovenskej republiky. Formálne založenie pracovnoprávneho vzťahu, t.j. pracovnou zmluvou ešte nezakladá automaticky právo na aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Dôkazy predložené žalobcom nepreukazujú, že k reálnemu výkonu pracovnej činnosti došlo. Sociálna poisťovňa nespochybňovala pracovnú zmluvu žalobu, nakoľko na to ani nemá oprávnenie. Samotná pracovná zmluva nedokazuje, že k výkonu činnosti zamestnanca aj reálne dochádza. V uvedenej súvislosti poukázala na vykonanú kontrolu dňa 7. júla 2011, počas ktorej reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky nebol preukázaný. Dôkazné bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcovi a zamestnávateľovi, a túto povinnosť, ktorá im vyplýva z vykonávacieho nariadenia si reálne nespĺnili. Zamestnávateľ bol s kontrolou oboznámený.

14. Žalovaná poukázala na rozsudky Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 21Scud/ 22/2014, 21Scud/35/2014 a 21Scud/9/2013 v prospech Sociálnej poisťovne, ktoré už nadobudli právoplatnosť a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžo/22/2015 ktorý v obdobnom prípade potvrdil rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 21 Scud/9/2014, ktorým žalobu žalobcu zamietol. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebolo preukázané, že by žalobkyňa reálne fakticky vykonávala činnosť zamestnanca u zamestnávateľa REPRUF s.r.o.

IV.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 2 SSP), kasačnú sťažnosť žalobcu prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že v danej veci neboli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby.

16. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

17. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým tento postupom podľa § 190 SSP žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zamietol.

18. Z obsahu spisov kasačný súd zistil, že preskúmaným rozhodnutím žalovaná potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, ktorým táto rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod zákona o sociálnom poistení a na základe článku 13 (3) a 13 (4) základného nariadenia vo veci zrušenia vzniku nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti tak, že žalobcovi nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 15. apríla 2010.

19. V procese posudzovania zákonnosti rozsudku krajského súdu, napadnutého kasačnou sťažnosťou žalobcu, kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd už neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

20. Podľa § 210 ods. 1 zákona o sociálnom poistení organizačné zložky Sociálnej poisťovne vydávajú rozhodnutia vo veciach uvedených v § 178 ods. 1 písm. a/ a v § 179 ods. 1 písm. a/ a b/.

21. Podľa § 6 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je nemocensky poistená, dôchodkovo poistená alebo poistená v nezamestnanosti podľa tohto zákona.

22. Pravidlá určujúce príslušnosť k systému sociálneho zabezpečenia osôb vykonávajúcich činnosť v štátoch Európskej únie upravujú koordinačné nariadenia, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacie nariadenie č. 987/2009. Základné nariadenie v druhej hlave ustanovuje určenie príslušnosti právnych predpisov uplatniteľných na fyzické osoby vykonávajúce zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členských štátoch. V článku 11 ods. 1 uvedeného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje všeobecné pravidlo zakotvené v preambule tohto nariadenia, že osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu; tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou. V čl. 11 ods. 3 písm. a/ uvedeného nariadenia európsky zákonodarcovia stanovili, že s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu. Pokiaľ fyzická osoba vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch sa určí príslušnosť právneho predpisu členského štátu EÚ podľa právnej úpravy ustanovenej v čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, v zmysle ktorého osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1 čl. 13.

23. Postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje v čl. 16 vykonávacieho nariadenia (č. 987/2009).

24. Od 28. júna 2012 nadobudlo účinnosť Nariadenie (ES) č. 465/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) 883/2004 a uplatniteľnú legislatívu v prípade súbežného výkonu zamestnania v dvoch

alebo viacerých členských štátoch upravuje podrobnejšie. Pri súbežnom zamestnaní v dvoch členských štátoch pre zamestnávateľov s registrovanými sídlami alebo miestami podnikania v odlišných štátoch sa skúma podmienka podstatného výkonu činnosti zamestnanca v jednotlivých členských štátoch. SZČO zvyčajne vykonávajúca činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha legislatíve štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu, ak nemá bydlisko v jednom z členských štátov, v ktorých vykonáva podstatnú časť svojej činnosti.

25. Kasačný súd vychádzajúc z obsahu spisov zistil, že za účelom zabezpečenia ochrany práv zamestnancov zamestnávateľa B.i - GM Conzulting prebehlo v novembri 2012 bilaterálne rokovanie medzi Sociálnou poisťovňou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia ZUS vo Váršave. V súlade s článkom 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia č. 987/2009 došlo medzi týmito inštitúciami k dohode v otázke riešenia príslušnosť k právnym predpisom zamestnancov firmy B. - GM Conzulting.

26. Sociálna poisťovňa, ústredie listom zo dňa 10. decembra 2013 akceptovala návrh poľskej inštitúcie ZUS zo dňa 10. októbra 2013, na uzatvorenie spoločnej dohody medzi Sociálnou poisťovňou a poľskou inštitúciou ZSU v súlade s článkom 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia č. 987/2009, v zmysle ktorej bolo aj žalobcovi určené poľské zákonodárstvo, ktoré má konečnú platnosť.

27. Napriek uvedenému žalovaný ako odvolací orgán rozhodujúc podľa § 179 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení konal a rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu dňa 21. februára 2014 tak, že rozhodnutie vo veci vzniku sociálneho poistenia podľa slovenskej legislatívy potvrdil.

28. Skutočnosti preukazované účastníkmi konania k otázke reálneho výkonu činnosti zamestnanca na území Slovenskej republiky a okolností týkajúcich sa vykonávania podnikateľskej činnosti zamestnávateľa B. - GM Conzulting na území Slovenskej republiky vyhodnotil kasačný súd pre rozhodnutie veci za nadbytočné.

29. Pokiaľ sťažovateľ v kasačnej sťažnosti a žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukazovali na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso/22/2015, kasačný súd poukazuje na rozhodnutie Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/1/2018 v uznesení zo dňa 4. decembra 2018 rozhodol o otázkach rozhodujúcich pre posúdenie veci nastolené senátom 9S v rozsahu vymedzenom v uznesení sp. zn. 9Sžsk/22/2017 zo dňa 16. mája 2018 nasledovne: „Odpoveď na 1/ otázku: Dohoda medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov Európskej únie podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia č. 987/2009 z 16.09.2009 musí byť určitá, čo do obsahu ako aj subjektov, ktorých sa má určenie uplatniteľných právnych predpisov týkať a súčasne musí byť zachytená v akomkoľvek formáte (napr. písomne, na elektronickom nosiči a pod.) a založená do spisu Sociálnej poisťovne. Odpoveď na 2/ otázku: Definitívne určenie uplatniteľnej legislatívy iného členského štátu Európskej únie od určitého dátumu podľa čl. 16 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), ktorým sa vykonáva Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) alebo vzájomnou dohodou podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia vylučuje právomoc Sociálnej poisťovne ako inštitúcie podľa čl. 1 písm. p/ základného nariadenia na rozhodovanie o uplatniteľnej legislatíve.“ Rozhodnutie veľkého senátu je záväznou judikatúrou pre ďalšie rozhodovanie najvyššieho súdu vo veciach s obdobnou právnou problematikou.

30. Kasačný súd s poukazom na závery uvedené vyššie dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej náležite nevychádzajú z právnej úpravy ustanovenej vo vykonávacom nariadení EÚ v spojení s právnou úpravou ustanovenou v základnom nariadení EÚ, majúce za následok ich nezákonnosť, z ktorých dôvodov najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. c/, e/, f/ SSP v spojení s § 452 ods 1 SSP zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

31. O náhrade trov kasačného konania a trov konania pred správnym súdom rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní mal úspech, priznal nárok na ich náhradu (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 3 písm. a/ SSP) v skrátenom rozsahu. Vzhľadom na závery uvedené vyššie kasačný súd námietky žalobcu uvedené v konaní súdneho prieskumu pred správnym súdom vyhodnotil bez právnej relevancie, ktoré nepodmienili jeho úspešnosť v tomto konaní. Z dôvodov, že v konaní súdneho prieskumu zákonnosti postupu a rozhodnutí správneho orgánu na základe správnej žaloby vo veciach sociálnych, ak žalobca je fyzickou osobou, správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi, kasačný súd zrušil preskúmané rozhodnutia žalovanej a vec jej vrátil na ďalšie konanie, pričom k zrušeniu a vráteniu rozhodnutí žalovanej nedošlo z dôvodov tvrdení žalobcu v žalobe. Súčasne kasačný súd znížil nárok na náhradu trov konania aj z dôvodu, že v danej veci ide o tzv. typizované žaloby. V prejednávanej veci ide o opakované konanie (ďalšie napr. 9Sžsk/83/2017), ktoré je skutkovo veľmi obdobné s totožnou právnou otázkou, týkajúcou sa uplatnenia práv žalobcu v predchádzajúcich správnych konaniach. Tomu zodpovedali aj jednotlivé podania úspešného žalobcu, čo do rozsahu a obsahu. Po zvážení uvedených hľadísk znížil najvyšší súd žalobcovi požadovaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 1/5 majúc za to, že priznanie nároku na náhrady trov konania žalobcovi v celom rozsahu, by v danom prípade bolo v rozpore s materiálnou spravodlivosťou.

32. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.